Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS BESLUT (nionde avdelningen)

den 18 december 2025 *

”Begäran om förhandsavgörande – Artikel 53.2 i domstolens rättegångsregler – Artikel 267 FEUF – Biträdande notarie – Begreppet domstol – Civilrättsligt samarbete – Åtgärder avseende det europeiska arvsintyget – Förordning (EU) nr 650/2012 – En banks vägran att erkänna det europeiska arvsintyget – Artikel 71 – En notarie inleder på eget initiativ förfarandet för återkallande eller ändring av det europeiska arvsintyget – Innebär inte utövande av dömande verksamhet – Avvisning”

I mål C-240/24,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (biträdande notarie, som agerar som ställföreträdande för notarien Justyna Gawlica, verksam i Krapkowice, Polen) genom beslut av den 16 mars 2024, som inkom till domstolen den 27 mars 2024, i ett förfarande som anhängiggjorts av

N.T.,

övriga deltagare i rättegången:

O.T.,

S.T.,

BNP Paribas Fortis SA/NV,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Condinanzi samt domarna N. Jääskinen (referent) och R. Frendo,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

* Rättegångsspråk: polska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– N.T., genom M. de Abgaro Zachariasiewicz, radca prawny,

– Polens regering, genom B. Majczyna och S. Żyrek, båda i egenskap av ombud,

– Rumäniens regering, genom Chicu, E. Gane och L. Ghiță, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom J. Hottiaux och W. Wils, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till att domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, har beslutat att i enlighet med artikel 53.2 i domstolens rättegångsregler avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat

följande

Beslut

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 69.2 och artikel 71.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 2012, s. 107, och rättelse i EUT L 243, 2019, s. 9).

2 Begäran har framställts i ett mål som anhängiggjorts av N.T., som är bosatt i Polen, till följd av att hans syster, K.T., som är polsk och tysk medborgare, med hemvist i Belgien, avlidit. Målet rör det beslut varigenom BNP Paribas Fortis SA/NV (nedan kallat BNP), som är en bank med säte i Belgien, vägrade att frigöra de tillgångar som finns på ett bankkonto som K.T. hade öppnat i denna bank, trots att N.T. hade ingett ett europeiskt arvsintyg i vilket hon angavs som ensam arvinge.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Skäl 70 i förordning nr 650/2012 har följande lydelse:

”[Det europeiska arvsintyget] bör utfärdas i den medlemsstat vars domstolar är behöriga enligt denna förordning. Det bör tillkomma varje medlemsstat att i sin nationella lagstiftning fastställa vilka myndigheter som ska vara behöriga att utfärda arvsintyget, vare sig dessa är domstolar enligt definitionen i denna förordning eller andra myndigheter med behörighet i arvsfrågor, exempelvis notarier. …”

4 I artikel 5 i förordning nr 650/2012, med rubriken ”Avtal om val av domstol”, föreskrivs följande i punkt 1:

”När den lag som i enlighet med artikel 22 har valts av den avlidne att tillämpas på arvet är lagen i en medlemsstat, får de berörda parterna avtala om att en domstol eller domstolarna i den medlemsstaten ska ha exklusiv behörighet att pröva alla arvsfrågor.”

5 Kapitel VI i förordning nr 650/2012 har rubriken ”Europeiskt arvsintyg” och omfattar artiklarna 62–73.

6 Artikel 64 i förordningen har rubriken ”Behörighet att utfärda europeiskt arvsintyg” och lyder enligt följande:

”… Utfärdande myndighet ska vara

a) en domstol enligt definitionen i artikel 3.2 eller

b) en annan myndighet som enligt nationell rätt är behörig att handlägga arvsärenden.”

7 I artikel 66 i nämnda förordning, med rubriken ”Prövning av invändning”, föreskrivs följande i punkt 5:

”Vid tillämpning av denna artikel ska en medlemsstats behöriga myndighet på begäran ge den utfärdande myndigheten i en annan medlemsstat tillgång till information från i synnerhet fastighetsregister, folkbokföringsregister och register som avser handlingar och omständigheter som är relevanta för arvet eller för makarnas förmögenhetsförhållanden eller motsvarande förmögenhetsförhållanden som avser den avlidne, i de fall den behöriga myndigheten enligt nationell lagstiftning skulle ha rätt att ge en annan nationell myndighet tillgång till sådan information.”

8 I artikel 67 i samma förordning, med rubriken ”Utfärdande av arvsintyg”, anges följande i punkt 1 a:

”Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål utfärda arvsintyget i enlighet med förfarandet i detta kapitel när de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. …

Den utfärdande myndigheten ska i synnerhet inte utfärda arvsintyget

a) om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas eller

…”

9 I artikel 69 i förordning nr 650/2012, med rubriken ”Arvsintygets rättsverkningar”, föreskrivs följande i punkterna 1 och 2:

”1. Arvsintyget ska ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Det ska antas att arvsintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den person som i arvsintyget anges som arvinge, testamentstagare, testamentsexekutor eller boutredningsman ska antas ha den ställning som anges i arvsintyget och/eller vara innehavare av de rättigheter eller befogenheter som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget.”

10 I artikel 71 i förordningen, med rubriken ”Rättelse, ändring eller återkallelse av arvsintyget”, föreskrivs följande i punkt 2:

”Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller, där denna möjlighet föreskrivs enligt nationell lag, på eget initiativ ändra eller återkalla arvsintyget, om det har fastställts att arvsintyget är felaktigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga.”

11 Artikel 72 i nämnda förordning har rubriken ”Rättsmedel”. I punkterna 1 och 2 föreskrivs följande:

”1. …

Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 71 kan bestridas av varje person som visar legitimt intresse ….

Klagomålet ska lämnas in till en rättslig myndighet i den medlemsstat där den utfärdande myndigheten är belägen, i enlighet med lagen i denna stat.

2. Om ett arvsintyg i samband med ett klagomål enligt punkt 1 skulle visa sig vara felaktigt, ska den behöriga rättsliga myndigheten korrigera, ändra eller återkalla arvsintyget eller se till att den utfärdande myndigheten rättar, ändrar eller återkallar arvsintyget.

…”

Polsk rätt

Notarielagen

12 Artikel 79 i ustawa Prawo o notariacie (lag om notarius publicus) av den 14 februari 1991 (Dz. U. nr 22, position 91), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad notarielagen), föreskrivs följande:

”Notarius publicus ska utföra följande transaktioner:

…

1b) den ska vidta åtgärder avseende det europeiska arvsintyget.

…”

13 I artikel 83.1 i denna lag föreskrivs följande:

”Berörd part får, inom en vecka från den dag då han eller hon delgavs skälen för beslutet att inte upprätta en notariebestyrkt handling, eller, om vederbörande inte inom föreskriven frist framställt någon begäran om att delges skälen för avslagsbeslutet, inom en vecka från den dag då han eller hon underrättades om avslagsbeslutet, överklaga avslagsbeslutet vid regiondomstolen på den ort där den aktuella notarien är etablerad. Överklagande ges in till regiondomstolen genom notariens försorg.”

14 I artikel 89.1 i nämnda lag föreskrivs följande:

”Parterna i ett ärende i vilket notarien vidtar åtgärder inom sin ämbetsutövning är solidariskt ansvariga för den ersättning som ska betalas till notarien. …”

15 I artikel 95t i samma lag föreskrivs följande:

”Notarien fastställer i ett protokoll att ett europeiskt arvsintyg utfärdas, rättas, ändras eller återkallas eller att dess rättsverkningar hävs, liksom vägran att vidta någon av dessa åtgärder. …”

16 I artikel 95u.1 i notarielagen föreskrivs följande:

”Notarien ska på eget initiativ delge en kopia av protokollet om utfärdande eller vägran att utfärda ett europeiskt arvsintyg, och lämna fullföljdshänvisning. Notarien ska ange skälen till dessa åtgärder inom en vecka, om en person som deltar i ärendet inom en vecka från delgivningen av utdraget ur protokollet så har begärt, eller om en person som deltar i ärendet, men som inte har framställt en sådan begäran, har överklagat inom den lagstadgade fristen.”

17 Artikel 95v i lagen har följande lydelse:

”Om det fastställs att det enligt [förordning 650/2012] finns en grund för ändring eller återkallelse av det europeiska arvsintyget får notarien också ändra eller återkalla intyget på eget initiativ.”

18 Artikel 95w i nämnda lag har följande lydelse:

”Notarien ska på eget initiativ delge en kopia av protokollet om rättelse, ändring eller återkallelse av det europeiska arvsintyget eller häva dess rättsverkningar eller ett protokoll om vägran att vidta någon av dessa åtgärder, och lämna fullföljdshänvisning. Artikel 95.1 andra meningen ska gälla i tillämpliga delar. Notarien ska också på eget initiativ översända en kopia av protokollet rörande dessa åtgärder till alla personer som har fått bestyrkta kopior av det europeiska arvsintyget.”

19 I artikel 95x i samma lag föreskrivs följande i punkt 1:

”Notariens verksamhet med att utfärda, rätta, ändra eller häva rättsverkningarna av ett europeiskt arvsintyg kan överklagas. Artikel 83 gäller i tillämpliga delar.”

Justitieministerns förordning om högsta notarieavgifter

20 I artikel 10a.2a i rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (justitieministerns förordning om högsta notarieavgifter) av den 28 juni 2004 (Dz. U., 2004, nr 148, position 1564), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrivs följande:

”För verksamhet som rör det europeiska arvsintyget, med undantag för verksamhet som avses i punkterna 2b, 2c och 12, ska den högsta avgiften i regel vara 400 [polska zloty (PLN) (cirka 100 euro)].”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

21 K.T., som hade både polskt och tyskt medborgarskap och som var stadigvarande bosatt i Belgien, avled den 6 februari 2023 i Polen. Hon var ogift och hade inte några barn. Hennes närmaste familj består av hennes föräldrar och hennes syster N.T., som är bosatta i Polen. Före sitt frånfälle upprättade K.T. ett testamente inför en polsk notarie, i vilket hon angav polsk lag som tillämplig lag och utsåg sin syster N.T. som enda arvinge.

22 Testamentet öppnades och lästes inför zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (biträdande notarie, som agerar som ställföreträdande för notarien Justyna Gawlica, verksam i Krapkowice, Polen) (nedan kallad den biträdande notarien) den 22 februari 2023, i närvaro av K.T:s föräldrar och N.T. K.T:s föräldrar och N.T. ingick ett avtal om val av domstol enligt artikel 5 i förordning nr 650/2012. Efter detta förfarande utfärdades ett arvsintyg, i vilket N.T. utsågs till ensam arvinge, åtföljt av ett intyg i enlighet med formulär II, som föreskrivs i och ingår som bilaga till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1329/2014 av den 9 december 2014 om införande av de formulär som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 om behörighet erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 359, 2014, s. 30). I detta intyg preciserade den biträdande notarien verkningarna av det utfärdade arvsintyget, däribland dess rättsligt bindande karaktär, och erinrade om sin kvalificering som domstol enligt domen av den 23 maj 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444).

23 Arvet omfattade bland annat medel på ett bankkonto som hade öppnats hos BNP. BNP vägrade att erkänna N.T. som ensam arvinge till K.T. och begärde att hon skulle uppvisa ett europeiskt arvsintyg.

24 Trots att den biträdande notarien den 5 juli 2023 hade utfärdat ett sådant intyg, i vilket N.T. angavs som ensam arvinge, vidhöll BNP sitt beslut att inte erkänna N.T. som ensam arvinge till K.T. och krävde att hon skulle förete ett arvsintyg som utfärdats av en belgisk notarie (*verklaring van erfrecht*).

25 Den 18 september 2023 vände sig den biträdande notarien till N.T. och BNP och erinrade dem om den rättsliga situation som följde av att det har ingåtts ett avtal om val av domstol och att ett europeiskt arvsintyg har utfärdats. Den biträdande notarien informerade BNP om möjligheten att framställa en begäran i enlighet med artikel 71.2 i förordning nr 650/2012 om återkallelse eller ändring av ett europeiskt arvsintyg, om det är inkorrekt eller felaktigt upprättat, och preciserade att ett sådant arvsintyg under alla omständigheter skulle förbli bindande så länge det inte har återkallats eller ändrats.

26 Den 3 november 2023 inledde den biträdande notarien på eget initiativ förfarandet för återkallelse eller ändring av det aktuella europeiska arvsintyget, varvid N.T., hennes föräldrar och BNP, angavs som parter i förfarandet. Den biträdande notarien beviljade dem en frist inom vilken de skulle inkomma med de uppgifter och handlingar som kunde visa att intyget eventuellt var behäftat med oegentligheter. Den biträdande notarien informerade även parterna om att inledandet av ett sådant förfarande skulle medföra kostnader för förfarandet, såsom notarieavgifter och kostnader för delgivning och översättning.

27 Den biträdande notarien har angett att den polska lagstiftaren, i enlighet med artikel 71.2 i förordning nr 650/2012, har infört en rättslig skyldighet för notarien, i egenskap av organ som utfärdar europeiska arvsintyg, att ändra eller återkalla ett europeiskt arvsintyg om det är felaktigt, och detta även på eget initiativ. Notarien ska således se till att det utfärdade europeiska arvsintyget är korrekt och, vid tveksamhet, på eget initiativ eller på begäran av de berörda parterna, klargöra huruvida intyget är korrekt genom en lämplig utredning. I ett sådant förfarande ankommer det således på den biträdande notarien att inte bara kontrollera huruvida innehållet i det europeiska arvsintyg som är aktuellt i det nationella målet är riktigt, utan även att avgöra det nationella målet, vilket innebär att den biträdande notarien ska ta ställning till huruvida innehållet i arvsintyget överensstämmer med den verkliga rättsliga situationen.

28 Den biträdande notarien anser att han för detta ändamål måste fastställa de relevanta omständigheterna i det nationella målet, bland annat med stöd av förfarandet för förhandsavgörande och bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1784 av den 25 november 2020 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) (EUT L 405, 2020, s. 40).

29 Enligt den biträdande notarien utövar således den utfärdande myndigheten, inom ramen för förfarandet för återkallelse eller ändring av ett europeiskt arvsintyg, dömande uppgifter, vilket bekräftas av systematiken i förordning nr 650/2012.

30 Den biträdande notarien har i detta avseende angett att unionslagstiftaren, genom artikel 66.5 i denna förordning, har ansett det nödvändigt att föreskriva ett förfarande för bevisupptagning i andra medlemsstater, som till stor del är avsett för utfärdande myndigheter som inte är domstolar. Möjligheten att använda sig av ett sådant förfarande är kopplad till den omständigheten att den utfärdande myndigheten, i enlighet med artikel 67.1 a i förordning nr 650/2012, inte har till uppgift att avgöra tvister och således inte har befogenhet att använda sig av instrument för civilrättsligt samarbete som är avsedda för domstolar. Situationen förändras emellertid radikalt när arvsintyget har utfärdats, varvid den utfärdande myndigheten, enligt artikel 71 i denna förordning, ska återkalla eller ändra det aktuella arvsintyget. Denna myndighet skulle således kunna använda sig av dessa instrument inom ramen för förfarandet för återkallelse eller ändring av ett europeiskt arvsintyg, vilket förklarar varför lagstiftaren i artikel 71 i förordning nr 650/2012 inte har infört en bestämmelse som liknar den i artikel 66.5 i samma förordning. Dessa omständigheter föranleder den biträdande notarien att anse att nämnda myndighet utövar dömande verksamhet och kan begära ett förhandsavgörande från domstolen.

31 Mot bakgrund av domen av den 23 maj 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444), och beslutet av den 1 september 2021, OKR (begäran om förhandsavgörande från en biträdande notarie) (C-387/20, EU:C:2021:751), vill den biträdande notarien emellertid, för det första, få klarhet i huruvida denne, mot bakgrund av omständigheterna i det nationella målet, är behörig att ställa tolkningsfrågor till EU-domstolen.

32 Om så är fallet vill notarien, för det andra, få klarhet i huruvida det enligt nationell rätt är möjligt att låta BNP bära de notarieavgifter som är hänförliga till förfarandet för återkallelse eller ändring av det europeiska arvsintyget när BNP varken har deltagit i förfarandet för utfärdande av det europeiska arvsintyget eller har begärt att ett sådant intyg ska återkallas eller ändras, utan har bestritt verkningarna av det intyg som ingetts till banken, vilket har föranlett den utfärdande myndigheten att på eget initiativ inleda ett förfarande för återkallelse eller ändring av arvsintyget.

33 Enligt den biträdande notarien ska, i enlighet med tillämplig polsk rätt, däribland notarielagen och justitieministerns förordning om högsta notarieavgifter, och med iakttagande av de allmänna begränsningar som följer av unionsrätten, varje part i detta förfarande bära därtill knutna notarieavgifter. Under omständigheterna i förevarande fall ska BNP anses ingå bland parterna i nämnda förfarande.

34 För det tredje vill den biträdande notarien få klarhet i huruvida artikel 69.2 i förordning nr 650/2012 tillåter att en bank som företetts en bestyrkt kopia av ett europeiskt arvsintyg bestrider att den person som anges som arvinge i denna handling verkligen är det.

35 Mot bakgrund härav beslutade den biträdande notarien att ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska artikel 71.2 i [förordning nr 650/2012] tolkas så, att ett organ som inte är en domstol och som utfärdar europeiska arvsintyg har rätt att begära ett förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF i ett mål om återkallelse eller ändring av det utfärdade arvsintyget?

2) För det fall [den första frågan] besvaras jakande: Medger artikel 71.2 i ovannämnda förordning att kostnaderna för förfarandet för återkallelse eller ändring av ett europeiskt arvsintyg, enligt nationell rätt åläggs en bank som inte har varit part i förfarandet för utfärdande av arvsintyget och som inte har framställt någon begäran om återkallelse eller ändring av intyget, men som har bestritt de legitimerande effekterna av det arvsintyg som lämnats till den på ett sådant sätt att detta ledde till att den utfärdande myndigheten på eget initiativ inledde ett förfarande för återkallelse eller ändring av intyget, i vilket denna bank skulle delta?

3) För det fall [den andra frågan] besvaras jakande: Ska artikel 69.2 i nämnda förordning tolkas så, att en bank, till vilken en giltig och bestyrkt kopia av ett europeiskt arvsintyg har lämnats, inte har rätt att bestrida ställningen som arvinge hos den person som legitimerats genom detta intyg?”

Förfarandet vid domstolen

36 Genom beslut av domstolens ordförande av den 6 september 2024 vilandeförklarades förevarande mål. Denna vilandeförklaring gällde fram till meddelandet av domen av den 23 januari 2025, Albausy (C-187/23, EU:C:2025:34).

37 Genom skrivelse av den 28 januari 2025 översände domstolens kansli nämnda dom till den biträdande notarien och anmodade denne att ange huruvida denne, mot bakgrund av denna dom, önskade vidhålla sin begäran om förhandsavgörande.

38 I sitt svar av den 20 februari 2025 informerade den biträdande notarien domstolen om att denne avsåg att vidhålla sin begäran om förhandsavgörande, eftersom nämnda dom, avseende förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, inte hade någon inverkan på föremålet för och genomförandet av förevarande förfarande, inom ramen för vilket den biträdande notarien skulle behöva lösa en tvist om erkännande av det europeiska arvsintyget, vilket medför att den biträdande notarien har karaktären av en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 267 FEUF.

Huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning

39 Det framgår av artikel 53.2 i domstolens rättegångsregler att om det är uppenbart att en begäran eller en ansökan inte kan tas upp till prövning, får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat, utan vidare handläggning.

40 Denna bestämmelse ska tillämpas i förevarande mål.

41 Det framgår av fast rättspraxis att det förfarande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om unionsrättens tolkning som de behöver för att kunna avgöra de mål som de ska (dom av den 7 maj 2024, NADA m.fl., C-115/22, EU:C:2024:384, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

42 Av detta följer att det hänskjutande organet, för att vara behörigt att framställa en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen, måste kunna kvalificeras som en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 267 FEUF, vilket det ankommer på EU-domstolen att pröva på grundval av begäran om förhandsavgörande (dom av den 7 maj 2024, NADA m.fl., C-115/22, EU:C:2024:384, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

43 Vid bedömningen av huruvida ett hänskjutande organ utgör en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 267 FEUF, vilket är en rent unionsrättslig fråga, beaktar EU-domstolen ett antal omständigheter, såsom huruvida organet är upprättat enligt lag, organet är av stadigvarande karaktär, dess jurisdiktion är av tvingande art, förfarandet är kontradiktoriskt, organet tillämpar rättsregler och huruvida det har en oberoende ställning (se dom av den 30 juni 1966, Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, s. 395, dom av den 3 maj 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punkt 41, och dom av den 7 maj 2024, NADA m.fl., C-115/22, EU:C:2024:384, punkt 35).

44 Enligt fast rättspraxis är dessutom de nationella organen endast behöriga att begära att EU-domstolen ska meddela förhandsavgörande om en tvist är anhängig vid dem och om förfarandet i fråga är avsett att leda till ett avgörande av rättsskipningskaraktär (dom av den 23 januari 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, punkt 30 och där angiven rättspraxis).

45 För att fastställa huruvida ett nationellt organ, som enligt lag tilldelats ett antal olika uppgifter, ska anses vara en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 267 FEUF, är det dessutom nödvändigt att granska den specifika beskaffenheten av de uppgifter, dömande eller administrativa, som det utövar i det särskilda normativa sammanhang i vilket organet framställer sin begäran om förhandsavgörande. Denna granskning görs för att bedöma om ett mål är anhängigt vid detta organ och om detta organ ska meddela ett avgörande i ett förfarande som är avsett att leda till ett avgörande av rättskipningskaraktär (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 februari 2017, Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126, punkt 28, och beslut av den 1 september 2021, OKR (begäran om förhandsavgörande från en biträdande notarie), C-387/20, EU:C:2021:751, punkt 23, och beslut av den 19 maj 2022, Frontera Capital, C-722/21, EU:C:2022:412, punkt 13).

46 Det ska i detta sammanhang inledningsvis erinras om att det system som har inrättats genom förordning nr 650/2012 bygger på premissen att det europeiska arvsintyget ska utfärdas i enlighet med det förfarande som fastställs i kapitel VI i denna förordning när de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet.

47 Enligt artikel 64 i förordning nr 650/2012, jämförd med skäl 70 i samma förordning, kan utfärdandet av ett sådant intyg anförtros en domstol eller andra myndigheter än en domstol som enligt nationell rätt är behöriga att handlägga arvsärenden, såsom notarier.

48 Det framgår av beslutet om hänskjutande att såväl domstolar som notarier enligt polsk rätt kan betraktas som myndigheter som är behöriga att utfärda ett europeiskt arvsintyg. Närmare bestämt föreskrivs i artikel 79.1b i notarielagen att notarien ska vidta åtgärder avseende det europeiska arvsintyget.

49 I samband med utfärdandet av ett sådant arvsintyg, såsom föreskrivs i artikel 67.1 i förordning nr 650/2012, och i syfte att bevara medborgarnas förtroende för det europeiska arvsintyget, har EU-domstolen redan slagit fast att den utfärdande myndigheten inte får utfärda ett sådant arvsintyg vars uppgifter är felaktiga och att denna myndighet, som inte har befogenhet att fatta ett sådant beslut, för det fall de uppgifter som ska intygas bestrids, är skyldig att neka att utfärda det begärda europeiska arvsintyget, eftersom ett sådant avslag kan bli föremål för det rättsmedel som föreskrivs i artikel 72 i förordning nr 650/2012 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 januari 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, punkterna 43, 44, 64 och 65). Domstolen drog av detta konstaterande slutsatsen att det aktuella hänskjutande organet, genom att i egenskap av myndighet som utfärdat det europeiska arvsintyget utfärda beslut med tillämpning av artikel 67.1 i nämnda förordning, inte utövade någon dömande verksamhet och följaktligen inte var behörigt att begära förhandsavgörande från domstolen enligt artikel 267 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 januari 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, punkt 66).

50 Mot bakgrund av den rättspraxis som nämns i punkterna 43–45 och 49 ovan ska det således prövas huruvida de uppgifter som utförs av den utfärdande myndigheten, i förevarande fall den biträdande notarien, inom ramen för det förfarande för återkallelse eller ändring av det europeiska arvsintyget som föreskrivs i artikel 71.2 i förordning nr 650/2012 och inom ramen för vilket denne har hänskjutit en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen, skiljer sig från de uppgifter som utövas av en sådan myndighet när denna utfärdar nämnda intyg.

51 I detta avseende bör det erinras om att vid tolkningen av en unionsbestämmelse ska inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (se dom av den 17 november 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, punkt 12, och dom av den 23 januari 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, punkt 39).

52 Enligt artikel 71.2 i förordning nr 650/2012 ska den utfärdande myndigheten på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller, där denna möjlighet föreskrivs enligt nationell lag, på eget initiativ ändra eller återkalla arvsintyget, om det har fastställts att arvsintyget är felaktigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga.

53 Domstolen konstaterar att det inte framgår av ordalydelsen i artikel 71.2 i förordning nr 650/2012 att det är den utfärdande myndigheten som, i syfte att återkalla eller ändra ett europeiskt arvsintyg, ska visa att arvsintyget är felaktigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga.

54 Det ska nämligen, i likhet med vad Europeiska kommissionen har gjort, påpekas att verbet ”fastställ[a]” i denna bestämmelse används i passiv eller opersonlig form i flera språkversioner, såsom på spanska (”*se haya acreditado*”), på tyska (”*wenn feststeht*”), på estniska (”*on kindlaks tehtud*”), på engelska (”*it has been established*”), på franska (”*lorsqu’il a été établi*”), på italienska (”*sia stato accertato*”), på finska (”*jos on todettu*”) eller på svenska (”om det har fastställts”).

55 Denna tolkning stöds även av artikel 72.2 i förordning nr 650/2012, i vilken det anges att ”[o]m ett arvsintyg i samband med ett klagomål enligt punkt 1 skulle visa sig vara felaktigt, ska den behöriga rättsliga myndigheten korrigera, ändra eller återkalla arvsintyget eller se till att den utfärdande myndigheten rättar, ändrar eller återkallar arvsintyget”. Det är således endast den rättsliga myndighet som avses i denna bestämmelse som kan fastställa arvsrätten eller de omständigheter som bestrids i det europeiska arvsintyget efter att ha gjort en fullständig prövning i sak av målet. Den myndighet som utfärdar arvsintyget har således, i förekommande fall på eget initiativ, befogenhet att ändra eller återkalla det arvsintyg som den tidigare utfärdat endast om den behöriga rättsliga myndigheten först har fastställt vilka delar av intyget som är felaktiga och inte själv har rättat, ändrat eller återkallat dessa delar.

56 Under dessa omständigheter finner domstolen att den utfärdande myndigheten, i förevarande fall den biträdande notarien, inte är behörig att avgöra vilka delar som är tvistiga i det europeiska arvsintyg som denna tidigare har utfärdat.

57 Förfarandet för återkallelse eller ändring av det europeiska arvsintyget är visserligen specifikt och självständigt i förhållande till det förfarande för utfärdande av det europeiska arvsintyget som föreskrivs i artikel 67 i förordning nr 650/2012.

58 Såsom den biträdande notarien, N.T. och den rumänska regeringen har påpekat, föreskrivs emellertid detta förfarande i kapitel VI i förordningen, som rör det europeiska arvsintyget. Detta förfarande utgör således ett senare steg som kompletterar utfärdandet av arvsintyget, vilket unionslagstiftaren har föreskrivit för att säkerställa de mål som eftersträvas med förordningen.

59 Bestämmelserna i detta kapitel om det europeiska arvsintyget, inbegripet de som rör förfarandet för återkallelse eller ändring av arvsintyget, ger således inte de nationella myndigheter som är behöriga att utfärda arvsintyget befogenhet att avgöra eventuella tvister och, vid bestridande, fastställa rättigheter och skyldigheter för personer som har anspråk på, eller berörs av, arvet.

60 Av detta följer att den biträdande notarien i förevarande fall, genom att ändra eller återkalla ett europeiskt arvsintyg, inte har att avgöra en tvist inom ramen för vilken denne ska meddela ett avgörande av rättskipningskaraktär, vilket innebär att denne inte utövar dömande verksamhet i förhållande till vare sig arvingar och testamentstagare som har direkta rättigheter till arvet eller, än mindre, berörda tredje män, såsom en bank i vilken den avlidne hade ett konto.

61 Mot denna bakgrund finner EU-domstolen att den berörda biträdande notarien inte kan anses utgöra en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 267 FEUF, med avseende på förevarande begäran om förhandsavgörande.

62 Det är följaktligen uppenbart att förevarande begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till prövning i enlighet med artikel 53.2 i rättegångsreglerna.

Rättegångskostnader

63 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på det hänskjutande organet att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

Det är uppenbart att den begäran om förhandsavgörande som framställts av zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (biträdande notarie, som agerar som ställföreträdande för notarien Justyna Gawlica, verksam i Krapkowice, Polen) inte kan tas upp till prövning.

Underskrifter